

Nieuwe pensioenwet: wat betekent het voor u?

Op 1 juli 2023 is de nieuwe pensioenwet in gegaan. Nederland staat bekend als een land waarin pensioenen goed zijn geregeld. Met de nieuwe wet zorgen we ervoor dat dat in de toekomst zo blijft. Ook voor u, uw kinderen en kleinkinderen.

U zult nu nog niet meteen veranderingen merken. Er komt eerst een overgangsfase van een paar jaar. Het kost namelijk tijd om alle pensioenregelingen aan de nieuwe wet aan te passen.

Wat blijft hetzelfde?

Het uitgangspunt van de nieuwe wet blijft dat we ons pensioen gezamenlijk opbouwen. En dat we financiële risico's met elkaar delen. Werkgevers en werknemers leggen premie in, pensioenuitvoerders beleggen dat geld en keren de pensioenuitkeringen uit.

En wat verandert er?

De afgelopen jaren gingen de meeste pensioenen niet of nauwelijks omhoog. In het nieuwe pensioenstelsel kunnen pensioenuitvoerders de opbrengst van hun beleggingen sneller gebruiken om de pensioenen te verhogen. Omgekeerd werkt het ook: als het flink tegenzit, kunnen de pensioenen ook omlaag. De nieuwe pensioenwet regelt wel dat er buffers zijn om dat zo veel mogelijk op te vangen.

De nieuwe pensioenwet zorgt er ook voor dat het duidelijker en persoonlijker wordt hoeveel pensioen er is opgebouwd. Het pensioen van een deelnemer is voortaan alle premie die namens die deelnemer is betaald, plus het rendement dat dit geld heeft opgeleverd.

Wat ook verandert, is dat de premie die werknemers betalen op elke leeftijd ten gunste komt van hun eigen pensioen. In het vorige systeem bouwde u het meeste pensioen op aan het einde van uw loopbaan. Kreeg u laat in uw carrière een andere baan of werd u werkloos, dan kon dat grote gevolgen hebben. De nieuwe wet voorkomt dat. De wet sluit zo beter aan bij onze tijd: mensen werken tegenwoordig niet meer veertig jaar voor één baas.

Wanneer gaan de veranderingen in?

De nieuwe pensioenwet is op 1 juli 2023 ingegaan, maar het duurt even voordat u de gevolgen daarvan merkt. Er komt eerst een overgangsfase van een aantal jaren. In die periode gaan werkgevers, vakbonden en pensioenuitvoerders met elkaar bespreken hoe ze alle regelingen kunnen aanpassen aan de nieuwe wet.

Tot die tijd zijn er meerdere plekken waar u informatie kunt vinden over het nieuwe pensioen. Op www.onsnieuwepensioen.nl staat alles zo duidelijk mogelijk uitgelegd. Via TV, radio en social media komt er vanaf augustus ook informatie over de nieuwe pensioenwet. Er is ook een website speciaal voor professionals die aan de slag gaan met het nieuwe stelsel: www.werkenaanonspensioen.nl.

Meer vragen en antwoorden (versie 30 juni 2023)

Mijn pensioen

Wat moet ik doen?

Voor de overgang naar het nieuwe stelsel hoeft u zelf niks te doen. Wel is het goed om uw contactgegevens te controleren en zo nodig aan te passen, bij de verschillende pensioenuitvoerders waar u nu en in het verleden pensioen hebt opgebouwd. Welke dat zijn, kun u zien via www.mijnpensioenoverzicht.nl.

Wanneer hoor ik wat het voor mij betekent?

Werkgeversvertegenwoordigers maken in de zogenaamde arbeidsvoorwaardelijke fase afspraken met de vakbonden of ondernemingsraden over de nieuwe pensioenregeling. Uitkomsten hiervan worden uiterlijk 2025 op de website van de pensioenuitvoerder gepubliceerd, inclusief op hoofdlijnen de gevolgen voor pensioenuitkeringen. Het gaat hier om gemiddelden voor bepaalde leeftijdsgroepen. Na de genoemde arbeidsvoorwaardelijke fase zal de pensioenuitvoerder berekenen wat de gevolgen voor uw pensioen zijn.

Ik ben al met pensioen, gelden de veranderingen dan ook voor mij?

Ja. De veranderingen gelden voor iedereen die in een pensioenfonds pensioen heeft opgebouwd en waar gekozen wordt om over te stappen naar het nieuwe pensioen. We bouwen ons pensioen samen op, dus stappen we ook samen over. Loopt het pensioen via een verzekeraar en heeft u een vaste pensioenuitkering, dan blijft die doorlopen.

Worden mensen tussen de 40 en 50 jaar benadeeld bij de overgang?

Voor mensen tussen ongeveer 40 en de 50 jaar die al 25 jaar voor pensioen sparen bij een pensioenfonds geldt dat zij de afgelopen jaren hebben meebetaald aan de opbouw van het pensioen van hun oudere collega's. Maar in de nieuwe situatie doen jongere collega's dat later niet meer voor hen. Bij het omzetten van pensioenaanspraken naar een nieuw contract, moeten sociale partners zorgen voor een evenwichtige overgang. Ze moeten rekening houden met de belangen van deze specifieke groep deelnemers. Net als met de belangen van andere deelnemers. De sociale partners zullen in hun transitieplan daarvoor afspraken opnemen als uit analyses blijkt dat de compensatie nodig is om die evenwichtigheid te bereiken.

Vallen ambtenaren ook onder het nieuwe stelsel?

Ja, deze nieuwe wet geldt voor iedereen. Of en wanneer pensioenfonds overgaan, bepalen de werkgevers en werknemers die betrokken zijn bij het pensioenfonds. Ambtenaren zijn aangesloten bij het ABP. De nieuwe wet geldt vanzelfsprekend ook voor dit pensioenfonds.

Vallen politici ook onder het nieuwe stelsel?

De meeste Nederlanders betalen iedere maand premie aan een pensioenfonds. Dat loopt via de werkgever. Ze leggen geld in, en dat geld wordt namens hen belegd voor hun toekomstige pensioen. Bij de pensioenen van politici en tot 2001 bij militairen is er ooit voor gekozen dit anders te regelen. Zij sparen niet bij een fonds, hun pensioen wordt direct uit de begroting van de overheid betaald. Er is voor hen dus geen geld ingelegd. De bedoeling is dat dit gaat veranderen. Er komt dan ook geld in een pensioenfonds voor politici en dit fonds gaat dan ook over naar het nieuwe stelsel.

Wat doe ik als ik het niet eens ben met mijn nieuwe pensioenregeling?

Bent u het niet eens met hoe de overstap naar een nieuwe pensioenregeling vorm krijgt? Dan kunt u een klacht indienen bij uw pensioenfonds of verzekeraar. Die moet uw klacht dan in behandeling nemen. Wanneer dat geen oplossing biedt, kunt u uw klacht voorleggen bij de nieuwe geschillencommissie. Deze

geschilleninstantie begint op 1 januari 2024. Die geeft een bindend advies, tenzij u kiest voor een niet-bindend advies. In het laatste geval staat de gang naar de rechter open.

Het proces

Hoe krijgt de overgang naar het nieuwe stelsel straks vorm?

In het nieuwe stelsel moet iedereen straks kunnen zien hoe veel vermogen bedoeld voor de pensioenuitkering hij of zij heeft opgebouwd, zoals nu al gebeurt bij verzekeraars of premiepensioeninstellingen (ppi's)

Op dit moment hebben pensioenfondsen van iedere actieve deelnemer een pensioenaanspraak in de administratie staan. Voor fondsen die overgaan naar het nieuwe stelsel zal die aanspraak moeten worden omgerekend naar een vermogen bedoeld voor uitkeringen. Dan kunt u straks precies zien hoeveel pensioenvermogen u heeft opgebouwd. De wet eist dat dit evenwichtig gebeurt dus het is niet toegestaan dat bepaalde groepen er op vooruit gaan terwijl anderen er juist op achteruit gaan.

Hoe wordt het moment van overstappen naar de nieuwe regeling bepaald?

Het moment van overstappen wordt in onderling overleg bepaald; elk pensioenfonds doet dat op een eigen moment. Dit is niet later dan 1/1/2028. Als het pensioen is ondergebracht bij een pensioenfonds, dan bepalen werkgevers, vertegenwoordigers van werknemers en het fonds op welk moment het fonds overstapt naar de nieuwe pensioenregeling. Is het pensioen ondergebracht bij een verzekeraar, dan beslist de werkgever in overleg met vertegenwoordiging van werknemers of, en zo ja, wanneer de overstap naar een nieuwe pensioenregeling wordt gemaakt of dat men blijft in de bestaande regeling en dus gebruik maakt van het voor hen beschikbare overgangsrecht.

Wat kan ik doen als ik het niet eens ben met het proces voor mijn nieuwe pensioenregeling?

Wat het nieuwe pensioenstelsel voor u gaat betekenen is op dit moment nog niet bekend. Niettemin kunt u het gevoel hebben het er niet mee eens te zijn. Werkgeversvertegenwoordigers maken eerst afspraken met de vakbonden of ondernemingsraden over de nieuwe pensioenregeling. Die afspraken moeten evenwichtig zijn; het is niet toegestaan dat sommigen er op achteruit gaan terwijl anderen er op vooruit gaan. Alle betrokkenen kunnen in deze fase hun stem laten horen bij de vakbond, de ondernemingsraad of bij de speciaal opgerichte vereniging van slapers en gepensioneerden.

Pensioenfondsen en verzekeraars gaan niet over de inhoud van je pensioenregeling en over de veranderingen.

Wat is de einddatum van de transitiefase?

Op 1 januari 2028 moeten alle pensioenen zijn overgezet naar het nieuwe systeem. Het kan zijn dat de pensioenregelingen die aangepast moeten worden, al eerder dan 2028 aangepast zijn. Maar het zou ook kunnen dat er toch meer tijd nodig is. Als blijkt dat pensioenuitvoerders echt tegen knelpunten aanlopen dan kan er nog worden besloten om de pensioenfondsen, verzekeraars en ppi's meer tijd te geven dan tot 2028.

Het nieuwe pensioenstelsel

Waarom kan ik er niet voor kiezen in het oude pensioenstelsel te blijven?

Er zijn verschillende redenen waarom dat niet kan.

Ten eerste is de basis van ons pensioen dat we een collectief zijn; dat we samen de risico's delen. Dat heeft echt duidelijke voordelen. Het zou namelijk kunnen dat u heel erg oud wordt en uw kosten doorlopen. Of dat uw partner pensioen nodig heeft na uw overlijden. Dat wordt collectief geregeld. Maar we kunnen ook financiële tegenslagen opvangen als het economisch tegenzit. Dat werkt alleen als we het ook echt samen doen en die risico's delen; niet als mensen in verschillende pensioensystemen zitten.

Ten tweede is het op termijn heel nadelig om achter te blijven in het oude systeem. De mensen die daarin zitten, worden steeds ouder en er komen geen nieuwe mensen meer bij. Het pensioengeld kan dan alleen nog maar voorzichtig worden belegd, en levert niet zo veel meer op. U verliest al snel koopkracht als u in dat oude pensioenstelsel zou blijven zitten.

Ten slotte brengt het extra kosten met zich mee om twee pensioensystemen in de lucht te houden. En het wordt ook voor iedereen een stuk ingewikkelder als er twee pensioenstelsels naast elkaar bestaan.

Wat verandert er aan het nabestaandenpensioen?

Voor mensen boven de pensioengerechtigde leeftijd blijft het nabestaandenpensioen een deel van het opgebouwde ouderdomspensioen van de overleden partner. Net als nu. Ontvangt u al nabestaandenpensioen? Dangaan voor u dezelfde veranderingen gelden als voor de andere uitkeringen.

Voor mensen die nog werken verandert er meer. In het oude stelsel was het nabestaandenpensioen voor werkenden afhankelijk van wat je overleden partner had opgebouwd. Als je jong je partner verloor, had die partner nog maar weinig opgebouwd en ontving je een laag nabestaandenpensioen. In het nieuwe stelsel wordt het nabestaandenpensioen direct verzekerd zodra iemand in dienst treedt en ontvangen nabestaanden een vast bedrag. Partners en kinderen van werkenden krijgen daardoor vaak een hoger nabestaandenpensioen.

Deze verzekering loopt na afloop van je dienstverband ook nog drie maanden door. Ook wanneer je na het einde van je dienstverband een Ziekte- of WW-uitkering krijgt. Na afloop van een van deze periodes kun je de verzekering vrijwillig voortzetten, en de premie wordt dan betaald uit je opgebouwde pensioenvermogen.

Als het persoonlijker wordt, kan ik dan straks ook zelf beschikken over mijn pensioenpot?

Nee. We blijven pensioen gezamenlijk opbouwen en de risico's met elkaar delen. Het beheer doen we dus nog steeds gezamenlijk, via een pensioenuitvoerder. Wel wordt het voor iedereen duidelijker wat u zelf precies heeft opgebouwd en ingelegd samen met uw werkgever.

Gaat mijn pensioen nu iedere maand omhoog of omlaag?

Nee. Als voor uw pensioen de nieuwe regels gaan gelden dan wordt uw pensioen eens per jaar aangepast. Uw pensioen varieert dus niet per maand. In de nieuwe wet kunnen pensioenen sneller omhoog, maar dat merkt u dus maar één keer per jaar. De afgelopen jaren gingen de pensioenen bijna nooit omhoog. Dat ging vaak niet omdat pensioenfondsen flinke buffers moesten opbouwen. In het nieuwe stelsel kunnen ze de opbrengst van hun beleggingen sneller gebruiken om de pensioenen te verhogen. Omgekeerd werkt het ook: als het flink tegenzit, kunnen de pensioenen ook omlaag. De nieuwe pensioenwet regelt wel dat er reserves zijn om dat zo veel mogelijk op te vangen. Ook mogen pensioenfondsen of verzekeraars de bewegingen in de uitkering spreiden over meerdere jaren en dat draagt bij aan stabielere pensioenuitkeringen.

Hoe voorkomen pensioenfondsen dat pensioenen bij tegenvallende rendementen omlaag moeten?

Geheel voorkomen lukt niet altijd maar proberen de gevolgen te dempen van tegenvallende beleggingen kan wel. Ten eerste kan ieder pensioenfonds er voor kiezen om een reserve aan te leggen. Die kan het fonds gebruiken om te voorkomen dat financiële schokken ongefilterd doorwerken in de hoogte van de pensioenuitkeringen. Daarnaast mogen fondsen verliezen door tegenvallende beleggingen uitsmeren over 10 jaar. In de volgende jaren kan dat verlies dan worden weggestreept tegen eventuele winsten.

Pensioenregelingen die worden uitgevoerd door verzekeraars, bieden vast of gegarandeerd pensioen dat niet omlaag gaat.

Is er straks nog wel pensioen over voor jongeren?

Ja. De veranderingen gaan over het pensioen dat loopt via de werkgever. Bij dit pensioen wordt gespaard voor uw toekomstige pensioenuitkering. In het nieuwe systeem werkt het heel simpel: uw opgebouwde pensioen is de voor en door u ingelegde premies plus het daarover gemaakte rendement. Kosten om het pensioen te beheren houdt de pensioenuitvoerder in.

Algemeen

Wat is pensioen?

In Nederland bestaat het pensioen uit drie onderdelen. Dat was in het oude systeem zo, en dat blijft ook in het nieuwe systeem zo. Het eerste deel is de AOW. Iedereen die in Nederland woont, heeft recht op AOW. Het tweede deel van het pensioen bestaat uit pensioenen die mensen via hun werkgever opbouwen. Werkgevers en -nemers betalen premie, pensioenuitvoerders beleggen die premie en betalen na de pensioenleeftijd een uitkering. Het derde deel van het pensioen zijn individuele verzekeringen of spaar- en beleggingsproducten. Die heeft niet iedereen, maar kan men wel zelf regelen. Denk aan lijfrenten, koopsommen en levensverzekeringen. Daarmee spaart u bijvoorbeeld voor extra pensioen, op een manier die (net als het tweede deel) belastingtechnisch aantrekkelijk is. Ook zelfstandigen kunnen kiezen voor deze individuele pensioenvoorziening.

Wie regelt mijn pensioen?

De nieuwe pensioenwet gaat over het pensioen dat loopt via de werkgever. Vaak is er sprake van een bedrijfstakpensioenfonds. Bij welk fonds of verzekeraar u bent aangesloten, kunt u zien op www.mijnpensioenoverzicht.nl

Wanneer krijg ik pensioen?

U krijgt AOW na het bereiken van de pensioenleeftijd. Die zal in de toekomst verschuiven. Wat uw pensioenleeftijd zal worden, hangt af van uw geboortedatum en van de levensverwachting van mensen in de toekomst. Voor een schatting hiervan kunt u terecht op www.svb.nl. Het pensioen dat u heeft opgebouwd via uw werkgever kan ook op de pensioenleeftijd ingaan maar u kunt er ook (bijna altijd) voor kiezen om het enkele jaren eerder te laten ingaan – dan wordt het wel een iets lagere uitkering.

Hoeveel pensioen krijg ik?

Iedereen die in Nederland heeft gewoond, krijgt later AOW. (Voor mensen in Caribisch Nederland ligt dat anders.) Daarnaast bouwen veel Nederlanders pensioen op via hun werkgever. Hoeveel aanvullend pensioen u opbouwt, hangt af van uw salaris en hoeveel premie u en uw werkgever betalen. Je bedragen kunt u vinden op www.mijnpensioenoverzicht.nl.